

הודיה לה'

הבעל שם טוב הסביר לתלמיד חכם ה'פרוש' - להודות לה' בכל עת זה דרוש

בימים שבהם הבעל שם טוב עדיין לא היה מוכר כצדיק גדול ומפורסם, הוא היה הולך מעיירה לעיירה ומכפר לכפר ומעורר את לב היהודים להתקרב אל השם יתברך.

הרבה פעמים הבעל שם טוב היה שואל יהודים פשוטים: מה שלומכם? איך הפרנסה? איך מרגישים בני המשפחה? ואז הם היו עונים לו: ברוך השם! תודה להשם! אנחנו מודים להשם, יתברך שמו! הבעל שם טוב שמח מאד לשמוע את התשובות האלו, כי כך הוא ראה שאותם יהודים פשוטים מרגישים קרובים להשם.

יום אחד הגיע הבעל שם טוב לעיירה אחת ושמע שמתגורר בה למדן אחד מבוגר, שזוכה להערצה גדולה מכל בני העיירה. הלמדן היה "פרוש", כלומר, הפריש את עצמו מכל מה שיש בעולם הזה. הוא חי לבד בחדרו, צם כמעט כל השבוע, ורק למד תורה ללא הפסקה.

נכנס אליו הבעל שם טוב ושאל גם אותו: מה שלומך? איך מצב בריאותך? ה"פרוש" לא ענה. הוא רק סימן לבעל שם טוב לעבר הדלת, שיצא בבקשה. הבעל שם טוב פנה לצאת וכשעמד בפתח שאל את הזקן הלמדן: אבל למה לא תתן להשם את הפרנסה שלו? הזקן התפלא על המשפט המוזר וביקש מהבעל שם טוב לחזור פנימה ולהסביר לו למה התכוון.

הסביר לו הבעל שם טוב: "אנחנו חיים מהפרנסה שהקב"ה מרעיף עלינו, אבל ממה מתפרנס, כביכול, הקב"ה? את זה גילה דוד המלך בתהילים, בפסוק: ואתה קדוש, יושב תהילות ישראל. "אתה, ה', שאתה קדוש, מהי ה'פרנסה' עליה אתה 'יושב' - 'תהילות ישראל'! על-ידי שיהודים מהללים ומשבחים את ה' על הבריאות והפרנסה שהוא מעניק להם, מזה יש, כביכול, פרנסה לקב"ה".

כן, השם מחכה לנחת הזו שיודעים לתת אותה דווקא היהודים הפשוטים, כשהם מברכים ומודים להשם מכל הלב על כל הטוב שהוא נותן להם.

תפילה

**הסימניות נעלמו, כלום לא ברור? -
היהודי התפלל את כל הסידור!**

יום אחד הגיע הבעל שם טוב הקדוש לעיירה רחוקה שבה היה גר רק יהודי אחד. הוא נכנס לביתו, בני המשפחה הגישו לו כיבוד, והסבירו ש"אבא מתפלל". חיבה הבעל שם טוב לבעל הבית שיסיים להתפלל, חיבה וחיבה המון זמן.

כשיצא היהודי מחדרו, הוא הסביר לבעל שם טוב בקול מבויש: אני יהודי מאד פשוט. בקושי אני יודע לקרוא. את מילות התפילה אני אומר לאט לאט, ואת ההוראות המסובכות מה אומרים בכל יום - אני בכלל לא מבין. לכן אני מתפלל בכל יום את כל הסידור כולו, מהתחלה ועד הסוף.

שמע את זה הבעל שם טוב והחליט לעזור ליהודי להתפלל תפילה יותר ראויה. בסבלנות רבה כתב הבעל שם טוב ביידיש על פיסות נייר קטנות, "תפילת שחרית", "תוספת מיוחדת לימי שני וחמישי", "ברכה אחרי הסעודה", "תפילת מנחה", "תפילת ערבית", "לשבת", "לראש חודש", "לראש השנה" וכן הלאה, והניח את הפתקאות במקומות הנכונים בסידור של אותו יהודי.

הבעל שם טוב נפרד ממנו לשלום, והיהודי שמח מאד: "עכשיו אוכל להתפלל כמו כל יהודי טוב!"

אבל, עברו רק כמה שעות, והנה, מה קרה? הסידור נפל פתאום, ללא סיבה, מהמדף. כל פתקי הנייר שהניח הבעל שם טוב בסידור, התעופפו ונפלו.

היהודי נבהל, הוא לא רצה להפסיד את ההזדמנות להתחיל להתפלל נכון! מהר מהר, הוא תפס את הסידור ואת הפתקים התחיל לרוץ אחרי הבעל שם טוב, כדי שיניח אותם שוב לפי הסדר הנכון.

אחרי ריצה ארוכה, ראה סוף סוף היהודי את הבעל שם טוב ממרחק, עומד על שפת נהר עמוק ומסוכן, ומתכוון לחצות אותו! "אני חייב להזהיר אותך, שזה נהר מסוכן" - חשב היהודי וניסה לרוץ מהר יותר. אלא שאז, הוא ראה את הבעל שם טוב פורש את הממחטה שלו על המים, נעמד עליה, וחוצה את הנהר בשלום, כאילו היתה המטפחת ספינה טובה ובטוחה.

היהודי לא היסס, מיד כשהוא הגיע אל שפת הנהר, הוא עשה את אותו הדבר - פרש את המטפחת על המים, וראו זה פלא, גם המטפחת שלו הפכה לספינה יציבה ובטוחה.

כשעבר את הנהר, הוא רץ אחרי הבעל שם טוב וקרא: הסידור שלי נפל, בבקשה, אני צריך את עזרתך!

הבעל שם טוב עצר והביט בתמהון ביהודי הרץ אחריו. "אבל איך חצית את הנהר?" הוא שאל. "עם הממחטה, בדיוק כמותך", השיב היהודי. "זה ממש פתרון טוב"

חשב הבעל שם טוב מעט, ואז אמר לאותו יהודי: כנראה הקדוש ברוך מרוצה במיוחד מהתפילות שלך, כמו שהן. כנראה טוב יותר שתמשיך להתפלל, בדיוק כמו שהיית רגיל, עד היום. תפילה שלימה, עם כוונה שלימה.

גמילות חסדים

**'הירשל ציג' גומל חסדים -
עם חלב עזים עוזר ליהודים**

כאשר הגיע הבעל שם טוב יום אחד לעיר ברוד, ראה שם סבל יהודי, הולך בכבדות ונושא משא על הגב.

הבעל שם טוב, בעיניו הקדושות, ראה את מה שאף אחד אחר לא היה יכול לראות - מעל לראשו של היהודי האיר עמוד של אור!

שאל הבעל שם טוב איך קוראים לאותו יהודי וענו לו ששמו "הירשל ציג". ציג, זוהי עז באידיש, ולהירשל קראו "הירשל ציג", בגלל שהיו לו כמה עיזים, בהן הוא טיפל במסירות.

הבעל שם טוב מאד רצה לדעת, מה כל כך מיוחד במעשיו של הירשל. הוא ניגש אליו ושאל אם יוכל לקנות ממנו כוס חלב עיזים. "בשמחה רבה" ענה לו הירשל, "בוא לביתי ואתן לך בשמחה, ללא תשלום".

השניים הגיעו אל הבקתה העלובה של הירשל, בחצר חיכו להם ארבע עיזים. לאחר שהוא נתן לבעל שם טוב כוס מלאה בחלב בריא, ישב הירשל ציג וסיפר לבעל שם טוב:

"אני יהודי מאד פשוט, לצערי אני כמעט לא יודע ללמוד בכלל. לפני כעשר שנים נפטרה רעייתי הצדיקה, שתמיד הקפידה מאד על מצוות ביקור חולים.

אחרי שנפטרה, יום אחד היא באה אלי בחלום וסיפרה לי על השכר הגדול שיש בשמים לכל מי שעושה חסד עם יהודים.

היא סיפרה שכל הנשמות של היהודים שעזרה להם, באים וממליצים עליה טוב ומטים את הכף לזכותה.

היא ביקשה ממני לעסוק גם כן במעשי צדקה וחסד, ובפרט, לעשות מעשי חסד בסתר.

מיד לקחתי את כל הכסף שהרווחתי בסבלות, וקניתי בו ארבע עיזים. את העיזים אני מאכיל באוכל משובח, כדי שהחלב שלהן יהיה בריא במיוחד, ואת החלב אני מביא בשקט לעניים, לחולים, לילדים רכים ולילדות.

והקב"ה, שהוא רופא כל בשר, עוזר תמיד והחלב מבריא את החולים ומחזק את השותים אותו.

בלילה האחרון באה אלי שוב רעייתי הצדיקה בחלום. היא אמרה לי שמחר אפגוש יהודי שיבקש כוס חלב עז חם, כדאי לי להזמין אותו לביתי ולספר לו על מעשי, וכך תבוא עלי ברכה".

הירשל סיים את סיפורו ואז הבעל-שם-טוב הקדוש הבין מהו האור הגדול המאיר מעל היהודי הזה.

הבעל-שם-טוב צרף אותו אל חבורת הצדיקים הנסתרים, הוא למד מתורתם, וכך עלה והתעלה בתורה ובעבודת ה' שלב אחר שלב. ויחד עם זה הוא כמובן לא הפסיק ממעשי החסד, שליוו אותו עד יומו האחרון.

אמונת חכמים

**יעקב הפונדקאי אורז את חפציו -
אדמו"ר הזקן אמר, הוא מקיים עכשיו**

פעם הציע האדמו"ר הזקן לאחד מנכדיו, להשקיע את כל כספו בצדקה. הנכד לא שמע לעצת הסבא, ואחר כך, קרתה תקלה והוא הפסיד לגמרי את כל הכסף שלו. האדמו"ר הזקן אמר לו: הרי הזהרתי אותך בוא ואספר לך סיפור, ממנו תבין מהי אמונת חכמים אמיתית:

"כאשר הייתי תלמיד אצל המגיד ממעזריטש, הגעתי פעם לאכסניה שניהל יהודי זקן. התעניינתי לדעת איפה הוא נוהג להתפלל, והיהודי ענה שבית הכנסת הקרוב ביותר נמצא מאד רחוק, לכן בשבתות ובחגים הוא מתפלל לבדו.

"איך יהודי יכול לגור כך, בלי מניין, ובלי לשמוע את קריאת התורה? שאלתי אותו. הוא הסביר לי שהוא מתגורר במקום כבר חמישים שנה והוא לא יודע אם יצליח למצוא מקור פרנסה גם באיזור הקהילה היהודית. 'כמה יהודים גרים בקהילה?' ביקשתי לדעת. 'מאה משפחות' הוא אמר. 'אם האלוקים יכול לדאוג למאה משפחות, הוא יוכל לפרנס גם אותך' אמרתי לו.

"חצי שעה אחר כך ראיתי עגלות מלאות בחפצים עומדות ליד האכסניה ובעל האכסניה נוסע למקום כלשהו. כששאלתי אותו למחוז חפצו הוא אמר לי כי הוא עובר אל הקהילה היהודית, כמו שהצעתי לו!

"אתה רואה?" סיים רבי שניאור זלמן את סיפורו. "אותך הזהרתי פעם ופעמיים ועדיין לא האמנת לי, ואילו אותו יהודי פשוט עזב את מקור פרנסתו מבלי היסוס, זו כוחה של האמונה."

אמירת תהילים

בשמים נשמעת זמרה נעימה
מאמירת תהילים
באמונה תמימה

הבעל שם טוב התייחס באהבה רבה דווקא ליהודים פשוטים; גם את חסידיו הלמדנים היה שולח לפעמים ללמוד דברים חשובים מן החסידים הפשוטים בעלי הלב הטהור ותמים.

באחת השבתות זכו היהודים הפשוטים לתשומת לב מיוחדת מצדו של הבעל שם טוב במהלך סעודת ליל שבת. לאחד מזג יין מכוסו הפרטית וברכו בקול רם, את השני כיבד בפרוסת חלה תלמידיו הקרובים ביותר של הבעל שם טוב - שהיו תלמידי חכמים גדולים - לא הצליחו להבין את התנהגותו של הרבי. למחרת, בסעודת יום השבת, ישב הבעל שם טוב רק עם תלמידיו הגדולים, ואילו כל היהודים הפשוטים שהגיעו להיות במחיצתו, אכלו באכסניה שלהם ואחר כך באו לבית הכנסת של הבעל שם טוב ואמרו שם תהילים. לאחר דברי תורה שונים ששימחו את לב התלמידים, פתח הבעל שם טוב ודיבר איתם על המעלה המיוחדת שיש לבעלי תשובה, לאלו שמתקרבים להשם במאמצים, אלו שיש להם מסירות נפש. בהזדמנויות מיוחדות הבעל שם טוב היה מבקש מתלמידיו שכל אחד יניח את ידיו על כתפי שכניו משני הצדדים, גם הוא היה עושה כך. אחר כך היה הבעש"ט מבקש מכולם לעצום עיניים, ואז הם היו רואים דברים מופלאים המתרחשים באותו זמן במקום אחר או בעולם רוחני יותר. כך עשה הבעל שם טוב גם עכשו. התלמידים "סגרו מעגל" עם ידיהם המונחות זה על כתפי זה ואז הם ראו פתאום את אותם יהודים פשוטים שנשארו בבית-הכנסת, רוקדים ושרים בתפילתם.

"ריבונו של עולם!" - נשמע קולו של אחד המתפללים משתפך ישר מהלב - "בחנני, ה'! צרפה כליותי!"

"אבא יקר!" - צעק מתפלל אחר - "חנני אלקים, חנני כי בך חסיה נפשי, ובצל כנפך אחסה עד יעבור הוות".

"אבא שבשמיים!" - נאנח מתפלל שלישי - "גם ציפור מצאה בית, ודרור קן לה"

עיני החסידים עדיין היו סגורות, אבל הם כבר התמלאו בדמעות חרטה, על המחשבות הקודמות שהיו להם על אותם יהודים שנראו להם פשוטים מדי... עכשיו הם הרגישו קנאה ביהודים הללו, שעבודת ה' שלהם מתוקה ונפלאה כל כך, למרות שהיא מתבססת רק על קריאה תמימה של פסוקי תהילים.

הבעל שם טוב הסיר את ידיו מעל כתפי החסידים, והתמונות והקולות נעלמו. בין הנוכחים היה גם רבי דוב-בר, המגיד ממזריטש. שנים לאחר מכן, הוא סיפר לתלמידו רבי שניאור-זלמן, האדמו"ר הזקן, כי באותם רגעים, הרגיש אהבת ה' בעוצמה רבה יותר מאשר אי פעם בעבר, וכל כולו התמלא תשוקה לשוב בתשובה שלמה - תשובה לא רק על חטאים, אלא גם התלהבות הנשמה לשוב אל האלוקים.

בטחון בהשם

שליח הפריץ על הדלת שוב מקיש-

בה' יוסף בוטח, אינו ירא מאיש!

יום אחד נאמר לבעל שם טוב, שאם הוא יסע לכפר מסוים, הוא יוכל לראות מהו בטחון אמיתי בהשם.

מיהר הבעל שם טוב עם כמה מתלמידיו, ויחד הם נסעו לאותו הכפר.

כשהם הגיעו, הם התארחו באכסניה המקומית. היהודי, בעל האכסניה, קיבל אותם בסבר פנים יפות, ודאג לכל מה שהם צריכים.

למחרת בבוקר, באמצע תפילת שחרית, נכנס שוטר אל האכסניה כשבידו מקל. הוא דפק עם המקל על השולחן שלוש פעמים ויצא מן הבית.

התפילה הסתיימה ובעל הבית ערך ארוחת בוקר על השולחן לכבוד האורחים. עוד לפני שהם הספיקו ליטול ידיים לסעודה, הופיע שוב השוטר, דפק שוב עם המקל שלוש פעמים והלך.

"מה רוצה השוטר הזה?" שאל הבעל שם טוב את בעל הבית.

"השוטר הוא שליחו של הפריץ ממנו אני חוכר את האכסניה" הסביר היהודי ברוגע. "היום זהו היום האחרון שבו אני יכול לשלם את דמי השכירות השנתיים על האכסניה. השוטר מופיע בבית שלוש פעמים כדי להזכיר לשלם את החוב. אם לא אעשה את זה אחרי האזהרה השלישית, השוטר יופיע שוב ויקח אותי ואת משפחתי לכלא."

"אני רואה שאתה רגוע ושלין, זאת אומרת שיש לך את הסכום שאתה צריך לשלם" אמר לו הבעל שם טוב. "אז אולי תיגש כבר אל הפריץ לשלם את החוב, ואחר כך נוכל לשבת לאכול בשלווה?"

היהודי חייך. "האמת היא, שאין לי בכיס אפילו מטבע אחת. אבל אני לא דואג, אני בטוח שבורא העולם יעזור לי. בואו נשב לאכול עכשיו. יש לנו עוד שלוש שעות עד שהשוטר יופיע שוב."

התלמידים הסתכלו עליו בפליאה גדולה אבל לא אמרו כלום. הם ישבו לאכול ארוחת בוקר כשהיהודי טורח עבורם ושמח על ההזדמנות לארח אורחים כל-כך חשובים.

לאחר הארוחה הופיע השוטר בפעם השלישית. כשהסתלק, לבש היהודי בגדים נאים ועמד לצאת מן הבית.

"לאן אתה הולך?" התפלא הבעל שם טוב.

- "אני ניגש אל הפריץ לשלם את החוב" ענה היהודי.

- "זאת אומרת שכבר השגת את הכסף?" שאל הבעל שם טוב.

- "לא. אבל אני בטוח שהשם יתברך ידאג לי".

הבעל שם טוב ותלמידיו עקבו אחרי בעל האכסניה שיצא מן הבית אל השביל המוביל לארמון הפריץ.

פתאום הם ראו עגלה שהופיע מהצד הנגדי, ועצרה ליד היהודי. אדם נכבד ירד ממנה, דיבר עם היהודי, ואז עלה על העגלה ונסע משם. אחרי זמן קצר, סובב את עגלתו, חזר אל היהודי שעדיין היה בדרך, ירד מהעגלה, העביר לו סכום כסף והם נפרדו בלחיצת יד.

כשבעל העגלה עבר על יד האכסניה, עצרו אותו התלמידים ושאלו אותו מיהו ומה הוא רצה מהיהודי, בעל האכסניה.

האיש על העגלה ענה שהוא סוחר והוא החליט לרכוש מהיהודי הזה את כל השיכר שהוא ייצר בשנה הבאה. בהתחלה הם לא הסכימו על המחיר, לכן הוא נסע. אבל אחר כך הוא החליט שכדאי לו לשלם ליהודי את כל הסכום שהוא מבקש, ולזכות בסחורה המשובחת.

הבעל שם טוב פנה אל תלמידיו ואמר להם:

"עכשיו אתם רואים עד כמה גדול כוח הביטחון בבורא העולם!"

הכנסת אורחים

**איש קצת משונה בא להתארח,
ר' אליעזר ושרה מארחים בלב שמח.**

להורים של הבעל שם טוב הקדוש, בהתחלה לא היו ילדים. הם חיו ביישוב קטן, היתה להם פרנסה בהרחבה, והם היו ידועים כמכניסי אורחים גדולים.

בערב שבת אחת, הגיע יהודי לישוב בשעה מאוחרת מאד, בבגדי חול, כל כולו היה נראה כמזלזל בקדושת השבת.

רבי אליעזר ואשתו, הכניסו אותו לביתם בשמחה. אבל האורח התנהג, בגסות ובזלזול, אבל את כל האוכל שהיה בבית, ישן במגפיים מלוכלכים על המיטה הנקיה, דיבר לא יפה האורחים האחרים כעסו עליו, וגם התפלאו על רבי אליעזר ואשתו, שהם אינם מנסים ללמד את האורח, איך צריך להתנהג!!

אבל בני הזוג היו מלאי סבלנות, והתייחסו אליו בכל הכבוד, ממש כמו לכל אורח רגיל.

ביום ראשון, כשרבי אליעזר ליווה את האורח לדרכו, גילה לו האורח שהוא לא סתם יהודי פשוט וגס, אלא אליהו הנביא. הוא בא כדי להעמיד אותם בנסיון, במצוות הכנסת אורחים, ובזכות העמידה בנסיון, יוולד להם תינוק! הילד שנולד, היה רבי ישראל הבעל שם טוב.

אהבת התורה

ר' יקותיאל הצטער: הצעיר מבין יותר!
הוא למד, ולא ויתר
והפך לאיש אחר!

אחד החסידים של האדמו"ר הזקן ושל האדמו"ר האמצעי היה רבי יקותיאל ליעפלר. בתחילה הוא היה יהודי פשוט, סוחר. הוא לא למד הרבה, בגלל שהוא לא היה כל כך מוכשר.

פעם עבר דרך העיירה חסיד צעיר. רבי יקותיאל הצטער מאוד לראות איך האברך הזה מסביר מושגים עמוקים בחסידות, והוא בכלל לא מצליח להבין את דבריו.

קם ונסע לליובאוויטש ודיבר על כך עם אדמו"ר האמצעי. הרבי ענה לו שהדבר תלוי ברצונו וכאשר רוצים באמת – אז גם השכל מתרחב!

כששמע את זה, החליט רבי יקותיאל להישאר בליובאוויטש והוא הודיע לבני ביתו שינהלו בינתיים את החנות שלו במקומו.

במשך ארבעה חודשים תמימים הוא ישב במרתף בית הכנסת או בעליית הגג ולמד בעזרת אחד האברכים, במאמצים גדולים, ללא הפסקה. בסוף התקופה הזאת הצליח רבי יקותיאל להפוך ל'אדם חדש'. הוא קלט את הרעיונות העמוקים ביותר, והפך למבין גדול בחסידות. עד כדי כך שאדמו"ר האמצעי כתב עבורו במיוחד ספר חסידות עמוק.

הרבי הצמח צדק אמר עליו: "הַחֲסִיד רַבִּי יִקְוֵיאל לִיעֶפֶלֶר... (קיים) יִגְעֵת וּמִצָּאתָ. הִרְבֵּה יָגַע. אֲבָל מִצָּא הִרְבֵּה"...

תשובה

איך יכפרו נרות על חילול שבת?

**הצדיק מסביר באהבה:
העגלון כה התחרט
הוא כבר חזר בתשובה!**

בעיירה קטנה, יום אחד נכנס לבית הכנסת העגלון היהודי, וביקש לדבר עם הרב בדחיפות. הפנים שלו היו מלאות צער ועיניו זלגו דמעות. ביום שישי האחרון, כשהוא הוביל סחורה בדרך לעיירה, הוא טעה ביער. עד שהוא הצליח לצאת, הוא הגיע לעיירה כמה דקות אחרי כניסת השבת... "האם יש תיקון לחילול השבת שעשיתי?" – שאל העגלון ובכה.

הרב הביט בעגלון בעיניים מלאות רחמים.

"שערי תשובה לעולם לא ננעלו" הוא אמר לו. "ביום שישי הקרוב, תקנה נרות גדולים ויפים ותביא אותם לבית הכנסת. האור שהם יפיצו במשך השבת יכפר עליך."

העגלון שמח מאוד לשמוע את דברי הרב אבל בפינת בית הכנסת ישב תלמיד חכם צעיר בשם רבי יחיאל מיכל, והוא חשב שכמה נרות, ממש לא יכולים לכפר על עוון חמור של חילול שבת!

ביום שישי, כשבא העגלון לבית הכנסת, ובידו חבילת הנרות, גילה לתדהמתו שאחרי כמה רגעים, כלב גדול שנכנס לבית הכנסת "סחב" איתו את הנרות ונעלם!

"אולי משמים לא רוצים את התשובה שלי" – בכה העגלון לרב. "חס ושלום" ענה לו הרב. "תקנה בשבוע הבא נרות חדשים והכל יהיה בסדר".

אבל, גם בשבוע שאחר כך, קרה משהו מוזר. העגלון הדליק את הנרות, אבל הם נמסו במהירות רבה והם נגמרו לגמרי עוד לפני שנכנסה השבת!

שוב הרגיע הרב את העגלון ואמר לו להביא שוב נרות בשבוע הבא.

כשבשבוע השלישי, רוח חזקה כיבתה את הנרות, הבין הרב שאכן יש כאן משהו מוזר. "סע אל הבעל שם טוב" הוא הציע לעגלון. "תתיעץ איתו מה לעשות..."

הבעל שם טוב הקדוש שמע את סיפורו של העגלון ומיד אמר: כנראה דרך התשובה שהציע לך הרב שלכם, לא מצאה חן בעיני תלמיד חכם אחד היושב אצלכם בבית הכנסת ולומד. אבל באמת זו דרך תשובה טובה מאד עבורך. תקנה שוב נרות והפעם

לא יקרה להם כלום. וכשאתה חוזר לעיירה תאמר בבקשה לאותו תלמיד חכם, רבי יחיאל מיכל, שאני מזמין אותו אלי לשבת.

כשר' יחיאל מיכל קיבל את ההזמנה הוא מיהר לצאת לדרך. אבל כבר מהרגע הראשון התחילו הבעיות: העגלה התדרדרה לתעלה בצד הדרך, אחד הצירים נשבר ובסוף הוא גם טעה בדרך. רק ביום שישי אחר הצהריים כשהשמש עמדה לשקוע הוא הגיע סוף סוף לכביש המוביל למז'יבוז', העיירה של הבעל שם טוב. לא היתה לו ברירה, הוא עזב את העגלה באמצע הדרך והמשיך ברגל.

עייף ועצוב על שהוא כמעט חילל שבת הגיע ר' יחיאל מיכל אל הבעל שם טוב.

"שלום עליכם" קיבל אותו רבי ישראל. "האם עכשיו אתה מבין למה הורה הרב לעגלון דרך תשובה פשוטה שכזו? הצער והחרטה שהיו בליבו של העגלון הפשוט והתמים, היו די והותר; לכן גם כמה נרות יכלו לכפר על חטאו..."

היהודי קצת הסתבך -
איך יודה על האמת?
הבעל שם טוב לו מבטיח:
אעזור בשתתחרט!

הבעל שם טוב הקדוש צעד לעבר מקום החופה של נכדו, חסידים ואורחים רבים עמדו מסביב, אבל הבעל שם טוב, יצא פתאום בשביל, והתחיל לשוחח בשקט עם יהודי פשוט שעבר במקום. אחרי שאמר לו כמה מילים המשיך ללכת לכיוון החופה כולם מסביב היו בטוחים שכנראה אותו יהודי, הוא "צדיק נסתר", שרק מתלבש כמו יהודי פשוט.

כמה תלמידים ניגשו אליו ביראת כבוד: "שלום עליך רבי!"

אבל היהודי לא הבין מה הם רוצים ממנו. "אני רק יהודי פשוט" הוא אמר להם.

"אם הרבי שלנו ניגש אליך, כנראה אתה אדם גדול" הם התעקשו. "אנא, תברך אותנו"

"אני רואה שאין לי ברירה אלא לספר לכם את האמת" אמר היהודי ונאנח. "ואז תראו כמה הרבי שלכם גדול באמת"

"אני גר באחת העיירות כאן בסביבה. יש לי חבר ממש טוב, שגר בבית מולי. בכל פעם הוא יוצא מביתו למסע מכירות של כל מיני דברים. הוא נע ונד תקופה ארוכה, עד שהוא מסיים למכור את כל הסחורה, ואז חוזר הביתה להיות קצת עם המשפחה, לפני שהוא יצא שוב.

יום אחד, חברי חזר מהמסע אחרי תקופה ארוכה. נכנסתי לברך אותו לשלום, עם עוד ידידים ומכרים. כשפתחתי לרגע את הארון כדי להוציא כוס, ראיתי שצרור הכסף הגדול שהוא הביא איתו, מונח כך, גלוי לעין כל. "איזה חוסר זהירות!" חשבתי לעצמי. "אני חייב ללמד אותו לשמור יותר טוב על הכסף שלו!" לקחתי את הצרור והכנסתי לכיסי. תכננתי לתת לו את זה מיד כשיבחין שהצרור חסר.

אבל, הדברים התגלגלו אחרת.

כשחברי גילה שהכסף נעלם, הוא מיד התעלף. קול בכי וצעקה קם בבית, במהומה הגדולה שבה כולם התגייסו לחפש את הצרור החסר, לא היה לי נעים להודיע שבעצם הכסף אצלי ולקחתי אותו "בצחוק".

חשבתי להחזיר את הכסף למחרת, אבל עם כל שעה שעברה זה נהיה עוד יותר לא נעים

בסוף, היצר הרע פיתה אותי: אם אתה לא יכול עכשיו להחזיר את הכסף, סע מכאן לעיירה אחרת, שם תוכל להשתמש בכסף ולהרוויח עוד כסף. אחרי הרבה זמן, תוכל למצוא דרך להחזיר לחבר המסכן את כספו

בשביל המטרה הזו הגעתי לכאן היום. סיפר היהודי בעיניים מושפלות. אבל הרבי שלכם רק ראה אותי ומיד לחש לאוזני: תחזור מהר לעיירה שלך ותחזיר את הכסף לחברך. אני מבטיח לך שאני בעצמי אבוא לבית הדין כדי להעיד שלא הייתה לך שום כוונה רעה כשנטלת את הכסף!.

"אני מרגיש כאילו ירדה לי אבן גדולה מהלב" סיים האיש. "אני חוזר מיד לעיירה שלי, ואעשה כדברי הרבי. ואני בטוח שלעולם לא אסתכן שוב בדבר שיש בו רמיה, ואנהג עם ידידי רק ביושר."

שמחה של מצווה

**שמחה גדולה לכבוד שבת
בביתו של הכורך
בזכותה זכו לבן
שאת עם ישראל ברך**

בסעודת ליל שבת אחת, שמו לב תלמידי הבעל שם טוב, שהרבי שלהם, מחיין בשמחה בתחילת הסעודה, ואחר כך שוב, בין דברי התורה והניגונים, צחק הרבי בהנאה עוד שתי פעמים.

במוצאי השבת הזמין הבעל שם טוב את תלמידיו לצאת איתו למסע לעבר העיר קוז'ניץ. כשהם הגיעו למקום, הם התארחו באחד הבתים והבעל שם טוב ביקש מהמארח, שיזמין אליו את "שבתי כורך הספרים" ואשתו. בני הזוג התרגשו מאד מהזמנת הבעל שם טוב. "ספרו לנו" ביקש מהם הבעל שם טוב. "איך עברה עליכם השבת האחרונה"

פניו של הכורך הסמיקו, והוא סיפר: "פעם, כאשר הייתי יותר צעיר, התפרנסתי היטב מכריכת הספרים ובכל שבוע אשתי ואני היינו מענגים ומפארים את השבת. אבל עם השנים, הפרנסה הלכה והתמעטה, עד שבשבוע האחרון, לא היה לי שום כסף לתת לאשתי כדי שתקנה את צרכי השבת. אמרתי לה שאינני רוצה להנות מכספי צדקה חס ושלום, לכן שלא תבקש שום דבר מן השכנים ואנחנו נסתדר עם מה שיש בצהרי יום שישי יצאתי לבית הכנסת לקבל את השבת מוקדם, כהרגלי, אך כשחזרתי, ראיתי שהבית מואר, והשולחן מלא במטעמים!

לא רציתי לבעוס על אשתי על שלא שמעה בקולי והלכה לבקש כסף מן השכנים, לכן קידשתי על היין ואחר כך שאלתי אותה בנחת מאיפה היה לה כסף לקנות הכל. אשתי סיפרה שהיא ניקתה את הבית ומצאה בגד ישן, שהיו עליו כפתורי כסף. היא מיהרה למכור את הכפתורים, ותמורתם השיגה את כל מה שאני רואה על השולחן!

הייתי כל כך מאושר במצוות השבת, ששוב הזדמן לנו לקיים בהידור, עד שקמתי ורקדתי סביב השולחן, כשגם אשתי רוקדת כנגדי. אחרי אכילת המרק, שוב רקדנו ושמחנו, וכך גם אחרי אכילת הליפתן

אם משהו לא היה בסדר בהנהגה הזו - אמר שבתי הכורך במבוכה, - אנא הורה לי דרך תשובה.."

פניו של הבעל שם טוב האירו למשמע הסיפור. "כשאתם רקדתם מתוך שמחה של מצווה, היתה שמחה גדולה ושחוק, בכל העולמות העליונים" הוא אמר. "לכן גם אני שמחתי בסעודה שלש פעמים. ועכשו, אמרו לי מה תרצו - האם בן שיוולד לכם, או פרנסה ברווח?"

בני הזוג בקשו לזכות בבן, ואכן הבן שנולד בברכת הבעל שם טוב, גדל להיות הצדיק, רבי ישראל, ה'מגיד מקוזניץ'.